

SLOVENE

Gene inseratom:
Enostolpna netilna vrsta malih
oglasil po Din. 1.— in Din. 150.
veliki oglasil nad 45 mm višine
po Din. 2.—, poslana 100
po Din. 3.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izven
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 8. uri zjutraj.

Posočnina plačana v gotovini

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, zagreb 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Sušak, 26. marca. Položaj na Reki je za vse nefašistično prebivalstvo obupen. Preje premožne trgovske in industrijske družine so porabile svoje prihranke do zadnjega vinarja in morajo prosjčiti za državno podporo brezposelnim. Fašisti so pod italijanskim protektoratom absolutni

gospodarji mesta in brez strahu izvršujejo nad ubogim prebivalstvom največja nasilja. Po trgovinah in uradih pošiljajo v podpis pristopnice za fašjo. Še več: podjetjem pošiljajo pisma, v katerih imenoma navajajo osebo, katere se morajo odpustiti in nadomestiti z osebami, ki jih bo poslal

Plenarna seja H. R. S. S. v Zagrebu.

25. t. m. se je vršila v Zagrebu v prostorih Prpičeve palače na Akademskem trgu 12 plenarna seja poslancev Hrvatske seljačke republikanske stranke pod predsedstvom Stepana Radića, katere se je udeležilo 68 poslancev in ki je bila strogo tajna. Radić je časnikaškarjem sporočil samo one stvari in v toliko, v koliko se morejo danes objaviti s pripombo, da se bodo končni sklepi mogli objaviti šele, ko se zaključijo pregovori z dr. Korošcem in Spahom o kooperaciji H. R. S. S., S. L. S. in muslimanskih avtonomistov. Sporočil je sledeče točke:

I. V tej točki urejajo odnošaji sedanjega hrvatskega narodnega zastopstva napram onemu od 28. novembra 1920.

II. V tej točki se govori o temeljnih bodih politike H. R. S. S.

III. Ta točka se točneje formulira, kadar in ako se doseže sporazum z dr. Korošcem in Spahom.

IV. »Hrvatsko narodno zastopstvo smatra današnje mednarodne meje Srbov, Hrvatov in Slovencev v današnjih prilikah za najprimernejši okvir z gledišča hrvatskega in stališča evropskega ter svetovnega. S hrvatskega stališča zato, ker je hrvatski narod tu tako zedinjen, kakor ni bil nikdar v svoji zgodovini. Ker se nadalje v tem okviru nahaja zlasti ves nesporni teritorij države hrvatske (Hrvatska, Slavonija in Dalmacija), kakor je ona nepretrgoma pravno obstojala čez tisoč in več let z manjšo in večjo državno samostalnostjo od 1852. pa do 29. oktobra 1918.

ko je hrvatski državni sabor v Zagrebu proglasil Hrvatsko (Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo z Medjimurjem in Reko) za popolnoma neodvisno državo, in ko je Hrvatska začela popolno državno suvereniteto takoj in dejansko izvrševati, in to s priznanjem kraljevine Srbije, ter je Hrvatska pod imenom »Država Narodnega Vijeća Slovencev, Hrvatov in Srbov« središčem v Zagrebu takoj zbrala okoli sebe v obliki federativne republike še Bosno in Hercegovino, Slovenijo, Banat, Bačko in Baranjo ob izrecnem slovesnem priznanju kraljevine Srbije s posebnim dogovorom, sklenjenim in podpisanim v Zenevi dne 9. novembra 1918. po srbski vladi (Nikola Pašić) in po predstavnikih vseh srbskih parlamentarnih strank od srbske strani, a po dr. Korošču in dr. Trumbiću od strani »Države Narodnega Vijeća« v Zagrebu. S stališča evropskega in svetovnega je ta naš mednarodni okvir (posebna opomba g. Radića: »kateri se nikdar ne bo pretrgal; mi se bomo s Srbi pričkali, ali se ne bomo oddelili«) potreben, ker bi vsaka, posebno pa nasilna izprememba današnjih mednarodnih meja Srbov, Hrvatov in Slovencev, izzvala take spopade in aspiracije pri nek-kih naših sosedih, da bi to takoj ogrozilo evropski, pa tudi svetovni mir, ta največji blagor vsakega poedinega naroda in celega človeštva.

V. V tej točki se govori o stališču H. R. S. S. napram zakonom, odredbam in aktom vseh dosedanjih vlad.

VI. Se govori o stališču nasproti sedanji vladi.

VII. Hočemo, da se narodno zastopstvo smatra za parlament v duhu modernih evropskih prav in da ima v tem smislu pravo, da zahteva moralno, a nikakor ne istodobno i materijelno pomoč Evrope.

Na koncu, ki je dodan tej resoluciji, se izjavlja, da so Hrvati istotako srbski narod kakor so Srbi hrvatski, toda sporazuma brez obojestranskega priznanja ravno-

pravnosti ne more biti. (Druga verzija pravi: »da so Hrvati toliko narod hrvatski kolikor so Srbi narod srbski.«)

V9L. točka, ki je v omenjeni redakciji nerazumljiva, se v drugi verziji, ki pa tudi ni popolnoma jasna, glasi takole: da se narodno zastopstvo ima smatrati za parlament, to je, da se ne obrača na vlade kakor doslej nego na parlamente, to je, na javno mnenje.

Nato se je vršil komers v »Kolu«, katerega so se poleg poslancev seljačke republikanske stranke in hrvatskih ter nekoliko belgrajskih časnikaškarjev udeležili tudi od »Hrvatske Zajednice« dr. Lorković, vseuč. profesorji dr. Bazala, dr. Polić in zastopnik mesta Zagreba dr. Srkulj. — Radić je na komersu po »Jutranjem Listu« dejal, da je Hrvatska vedno imela svojo narodno individualnost, da je karakteristika hrvatskega naroda pravičnost in da je ta narod vedno pripravljen, da stopi v bratske pregovore s srbskim narodom ter je svoj govor končal z vzklikom: »Živela Hrvatska, živela Srbija ob popolni enakopravnosti!« Po verziji v »Novostih« je dejal tudi, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci naznotraj trije narodi, nazunaj pa ena država. Radić, vlada da ima namen, ako on ne pride v Belgrad, da razpiše jeseni nove volitve. Naj jih le! Seljačka stranka bo v tem slučaju postavila svojo listo tudi v Črnigori in Sumadiji. Mi ne rečemo, da v Belgrad ne bomo šli, toda prej je treba doseči sporazum.

V imenu »Hrvatske Zajednice« je dr. Lorković izjavil, da je uspeh H. R. S. S. uspeh celokupnega hrvatskega naroda. »H. Z.« bo i nadalje sodelovala s H. R. S. S., dokler se ne dosežejo cilji hrvatskega naroda. Ako se ne ustvari vse, naj se ustvari vsaj ono, kar je predlagala Hrvatska Zajednica. (Tako po verziji demokratiških »Novosti«.) Prva faza, praporod hrvatskega naroda, je končana; zastopa druga faza, v kateri je treba uspehu dati zunanjo obliko. — V podobnem smislu je govoril dr. Srkulj.

Nato se je Radić obrnil k srbskim časnikaškarjem, rekoč, da, kolikor se tiče Hrvatov, se lahko pride do sporazuma. Toda, naj Srbi zavamejo napram Hrvatom kakršnokoli stališče, oni so vedno naši bratje. Sporazum bo prišel; ne tak, kakršnega si misli Pribičević, ampak svobodna organizacija zajednica, katere ne bosta tvorila ne Radić ne Pašić, temveč srbska Sumadija in hrvatsko Zagorje. Zaključil je: »Živela Srbija, živeli srbski časnikaškarji!« Po »Jutranjih Novostih« je govor na srbske časnikaškarje napravil jako ugoden vtis kakor tudi na srbsko publiko v Belgradu, kamor se je potek konference in komersa sproti brzojavljali. Občinstvo se je naravnost trlo okoli poročil »Beogradskega Dnevnika«, razobešenih v kavarni »Moskva«. Vsi so Radićeve izjave simpatično komentirali ter se obračali proti radikalni vladi, ako bi le-ta odbila roko, ponujeno za sporazum.

Razna poročila.

London, 26. marca. (Izv.) Reuter poroča iz Kaira: Tri glavne voditelje decemberske vstaje v Angissari (Sudan) so ujeli. Nemiri so nastali, ker prebivalstvo ni hotelo plačevati davkov.

London, 26. marca. (Izv.) V Weswordu (Irsko) so vstahi iz zasede napadli vojaški oddelek. Vstahi, ki so bili odbiti, imajo 4 mrtve. Na strani vojakov sta dva ranjena.

London, 26. marca. (Izv.) V Greenfeldu je zlobna roka zanetila požar, ki je popolnoma uničil poslopje »Assumption College«. Škode je nad 60.000 funtov šterlingov.

Razni glasovi o sedanjem položaju.

Osješka revizionistično navdahnjena »Die Drau« ima 24. t. m. dva dokaj trezno pisana članka, o katerih je umesten obširnejši izveček.

V prvem »Radić — Pašić« naslovljenem članku pravi pisec, da bi morali vodilni krogi v Belgradu priti do spoznanja, da se ne da mirno vladati brez Hrvatske. Parlament brez Hrvatov mora deželi priversti le samo škodo. Najsi bi se že jutri zopet našli v objemu radikali in demokrati ter zopet potisnili Hrvate v parlamentarno abstinenco, bi se s tem samo ponovila ona zoprna politična igra, ki mora dovesti do parlamentarne poloma. Min. predsednik Pašić je mojster v političnih prenosih, iznajdljiva politična glava, ki mu je bila dana vrh vsega, še velika prednost v uspehih. Naj npravi, kakorkoli že hoče, on mora Radićevcem izgladiti pot v parlament. Koalicija radikalov in seljačke stranke bi za več let omogočila trajno vladlo. Seljačka stranka bo morala svoje želje jasno označiti, da bo Pašić vedel, če se da do izpolnit. Oba voditelja, Pašić in Radić, poznata možnost v nasprotnikovih koncesijah. Pašić mora pustiti centralizem, Radić pa svoje republikanstvo. V tem duhu se bosta oba gospoda takoj zblížila. Centralizem ni za Belgrad. Treba bi bilo zanj več let, predno bi Belgrad dobil tako spretno uradniško množico, da bi mogel iz enega mesta voditi ves veliki upravni aparat. Za sedaj, ko centralizacija državne uprave niti še ni prav stopila v življenje, vlada v posamnih ministrstvih zmeda, akti se zgube in ni jih mogoče najti, rešitve trajajo cela leta, nered nad neredom. Centralizem je gotovo idealna reč, Hrvati in Srbi so en narod in govore en jezik. Toda volitve so nam pokazale, da gredo Srbi, Hrvati in Slovenci vsak svojo pot. Vsa Hrvatska je danes odločno v Radićevem taboru, pa najei smo s tem zadovoljni ali ne.

Res je, da so Srbi po dolgotrajnih bojih ustvarili sedanjo državo in da treba zdaj spraviti pod streho plodove težkega dela. Toda danes ne misli nihče v državi SHS na to, da bi jo razbil ali razcepil. Gre le za način vladanja v edinstveni državi. Radić je izjavil že stokrat, da hoče mir in sporazum s Srbi, a zahteva za Hrvatsko gotovo avtonomijo, ki pa ne krije v sebi nikake sredobezne sile. Nekateri Radićevci govore o Združenih državah Jugoslavije, podobno kot o Združenih državah Amerike. V Severni Ameriki so vojska, trgovina in zunanje zadeve osredotočene v Washingtonu. O davkih in carini sklepa centralni parlament, tako da preostaja le malo postav za poedine zvezne države. Prejšnja hrvatska avtonomija je dajala Hrvatom veliko več samostojnosti, kakor pa je imajo posamezne države v Severni Ameriki. Niti Avstrija, niti Ogrska nista odpravili politično historično osebnost banovo, le država SHS, v katero so Hrvati vstopili prostovoljno, si je dovolila odpraviti bansko čast. Centralizem ne trpi poleg sebe nobene druge vlade. Toda s tem je bilo Hrvatstvo prav do srca razžaljeno, in če pridamo še druge napake, ki jih je zagrešila belgrajska vlada v Hrvatski, potem moramo popolnoma razumeti razmere, ki vladajo pri nas.

Država SHS stoji na trdnih nogah in njen obstoj je zagotovljen v zadovoljnosti treh rodov.

Če pa mislijo v Belgradu, da morejo s prezirom iti mimo hrvatskih želja, potem režejo sami veje, na katerih sede Revizija ustave je prvi pogoj političnega zdravljenja, republikanstvo izgine potem samo po sebi.

V članku »Was nun?« pa razmotri va pisec posledicah na širokem demokratskem principu slonečega volivnega zakona, ki daje v roke moč in odločitev širokim masam, oziroma v velikih strankah organiziranim volilecem. »Ne odloča duh,« pravi, pač pa stroj. Čim večji in masivnejši je, tem večji je tudi uspeh. Stojimo sredi življenja v družbi in v družbenih zvez moderne družabne organizacije, v kateri poedinci in osebnosti izginejo, porajajo pa se — veliki trusti.

Socialni zakoni, ki jih vidimo tu vplivati in ki so se pojavili pri zadnjih volitvah, so stali pri nas vobče pod vplivom nacionalne ideje. Tu srečavamo podobne pojave, ki ga opazujemo pri italijanskem fašizmu. Kakor je ta potisnil komunistično-socialistične smeri v nacionalno strugo, prav tako stoji naša politična družbotvorna sila pod vplivom nacionalne ideje. Ze ob prevratu je prišla naša javnost tvoriti velike politične organizacije, deloma že pred njim, a pr demokrati in radikali, a le radikali so se ohranili v prvotni obliki, ne pa demokrati, ki jim je manjkala nacionalni element. Zato so tudi izgubili demokrati pri volitvah svojo postojanko in le radikali, Radićevci in klerikali so se mogli obdržati prav zato, ker so bili nacionalni. Jugoslovanstvo demokratov je končno le umetna tvorba, saj je le čista literarna tvorba. Če se torej vprašujemo, kaj naj pride, potem je odgovor veliko lažji, kot bi si prvotno mislili. Saj je jasno, da imajo ključ do bodoče situacije v rokah tri stranke: radikali, hrvatski pristaši seljačke stranke in slov. klerikali. Ali pride do sporazuma, potem je situacija jasna, ko si je ne moremo misliti jasnejše. Če pa je sporazum teh strank nemogoč, potem treba pač »weiter wursteln« in sicer tako dolgo, dokler se ne pojavi vsepovsod potreba po sporazumu. Da pa je sporazum zdaj vse lažji kot je bil doslej, sledi ravno iz te okoliščine, da smo dospeli pri zadnjih volitvah do realnih sporazumskih činiteljev, ki jih do slej nismo imeli. V preteklosti je delalo največ težav upravo to, da nismo imeli takih strank, ki bi bile sposobne za do govor. Teritorijalne stranke so bile prenehale, narodom samim pa je manjkala potrebna organizacija in tako ni moglo priti do nikakega sporazuma, dasi je vse k njemu sililo. Zadnje volitve so končno prinesle to, da smo dospeli do treh velikih nacionalnih strankarskih organizacij, tako da se more pričeti z resnim delom, ki bi bilo že davno opravljeno, če bi ne bili starši pokrajinskih strank uničili v — stroški lahkomi-selnosti.

To so resne misli, ki jih mora odobravati vsakdo, ki ima zmisel za realna dejstva in na njih se razvijajoče politično življenje ne le v drugih državah nego tudi pri nas.

Belgrajske »Novosti« 23. t. m. pišejo prav trezno o rezultatu volitev, češ, da sta zmagala i Radić i Pašić. Okrog Radića so se zbrali Hrvati, a Pašić je zbral okrog sebe ono večino Srbov, ki jo reprezentira radikalna stranka in njeni poslanci. In tako smo zdaj hvala Bogu došli na tisto točko,

Prvi zemljani na mescu.

Čudežni doživljaji dveh Angležev. 40 Angleški spisal H. G. Wells. — Poslovenil — e — (Dalje).

»In dala bi celemu podjetju praktičnejšo podlago. Vrnila bi se z večjo oblo, v puškami, s topovi —.«

»Dobri Bog —!« je vzkliknil Kavor, kot bi bile moje besede nekaj strašnega. Zagnal sem pest gob v razpoko.

»Poglejte, Kavor! Jaz sem praktičen človek. Selenitom ne zaupam. Na sporazum ne verjamem. — Nazaj na zemljo in potem se vrni, preskrbljena z vsem potrebnim —.«

Premišljeval je in kimal. »Sam bi bil moral potovati na mesec!« »Prvo je,« sem nadaljeval svoj načrt, »da najdeva oblo!«

Molče sva sedela nekaj časa in zamišljeno objemala kolena.

»Mislim, da tod bova prišla ven,« je nazadnje dejal Kavor in zdelo se mi je, da se je udal mojim nasvetom. »Tukaj na mescu vleče veter od nočne strani skozi rove in predore k solnčni strani, ker solnce segreje zrak pri vstopih v notranjščino. Segreti topli zrak se dvigne in hladni zrak notranjščino pritiska na njim. — In skozi to razpoko vleče v smeri kamor greva —.«

»Zares!« »Torej ima ta razpoka nekje izhod. Za prepihom morava —!«

»Pa če se bo razpoka zožila, da ne bo va mogla več naprej —?«

»Se bova vrnila.« —

»Pssst —!«

Poslušala sva.

Nejasno mrmranje je prihajalo iz špranje. In vmes spet kakor udarci ob kovinasto ploščo.

»Mislijo, da se bova prestrašila tega ropota, — kakor njihova goved —!« sem se oglašil.

»Prišli bodo po stranskem rovu!« je šepnil Kavor.

»Gotovo!«

»Na razpoko ne bodo mislili! Šli bodo mimo!«

Poslušal sem.

»Topot,« sem šepetal, »utegnejo privleči seboj boljše orožje —!« —

Hipoma pa sem planil po koncu.

»Usmiljeni Bog, Kavor,« sem vzkliknil, »našli naju bodo! Videli bodo gobe, ki sem jih metal skozi razpoko —!«

Obrnil sem se in skočil po gosto obraščenih tleh proti gornjemu koncu jame.

Zožila se je in se je spet nadaljevala v strmi razpoki, ki je izginjala nad nama v temi. Že sem stopil, da bi splezal po njej, ko mi pride pametna misel. Obrnil sem se.

»Kaj nameravate?« je vprašal Kavor.

»Naprej po tej špranji,« sem odgovoril in si natlačil polne žepe gob, pa tako, da so gledale iz njih. Tudi Kavorju sem jih nesel. Svetile bi nama naj po temi navzgor.

Glasovi zasledovalcev so prihajali vedno bliže. Računal sem, da so že pod razpoko. Pa morebiti jim je plezanje delalo težave, morebiti so se bali, da jih napade, a od zgoraj — kakorkoli, videti še ni bilo nobenega.

Zaupal sem na orjaško nadmoč, ki so jo nama najine v zemeljski teži šolane mišice dajale tu gori na mescu — in kmalu sem se v silnih sunkih poganjal za svetlikajočimi Kavorjevimi petami po ozki špranji navzgor.

XVII.

Boj s seleniti.

Ne vem, kako daleč sva plezala, da sva prišla do mreže. Morebiti samo kakih sto metrov, morebiti pa sva se poganjala in pehala in stiskala in porivala celo miljo daleč. Kolena in lakti so bili kmalu oguljeni in koža na rokah in — bosih! — nogah opraskana. Težki žvenket nanjnih zlatih verig naju je spremljal vso pot. O selenitih pa ni bilo čuti ničesar več. Zdelo se je, da niso zasledili najine poti po razpoki navzgor, vkljub bliščem gobam, ki sem jih po-metal v prepadi.

Včasih se je razpoka tako zožila, da sva se komaj sllačila skozi njo, včasih se je razširila v jamo, polno bodečih kristalov ali pa gosto poraščeno s svetlikajočimi gobami in lišaji. Včasih spet sva lezla čisto po ravnem, pa spet po strmih zavitih špranjah navzgor. Voda je tu pa tam kapljala po stenah. Parkrat se mi je zdelo kakor bi bila

golazen zašuštela in se skrila pred nama, pa kaj je bilo, nisem videl. Utegnile so biti strupene kače ali karkoli. Hudega nama niso nič storile in v njihovi hudi tiskici nama eden ali dva sovražnika več ali manj nista pomenila mnogo.

In končno je zasijala gori nad nama spet znana modrikasta luč in — mreža nama je zaprla pot.

Previdno sva se kretala, da ne bi naredila šuma, in šepetaje sva govorila. Tesno sem pritisnil lice k mreži.

Onstran je bila obširna votlina. Modra svetloba jo je razsvetljevala, najbrž spet od kakega svetlobnega potočiča. Voda je kapljala skozi mrežo.

Več pa nisem videl, ker je ležala mreža v plitvi jami in ker je njen rob zakrival večji del votline. Glasovi so prihajali iz nje in rahle sence so se gibale po stenah in po stropu.

Ni bilo dvoma, gori v votlini so bili seleniti na delu. Čul sem enakomeren seksek, kakor bi k'o sekal ali rezal mehke snov, in sence na stropu so se kretale vzpo redno s temi umerjenimi glasi.

»Pri delu solk sem šepetal Kavorju tesno na uho.

»Da —!«

»Ne iščejo naju ali vsaj ne mislijo tu naju!«

»Oni drugi naju iščejo tamle spodaj — Če bi se hipoma pokazala v votlini —.« Spogledala sva se.

na kateri smo bili leta 1914. Srbsko-hrvatsko vprašanje, ki je bilo tekom štirih let jore notranje politike s silo zatrto, se zdaj mova odpira. Hrvati so se strnili in stoje v notni vrsti, da se razgovarjajo o vsem: o ormi vladavine in o federativni državi, o lualizmu itd. Vse, kar je bilo ustvarjeno d leta 1918 pa doslej, se tako izbrisava, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo.

»Jugoslavenski list« v Sarajevu piše o politiki koncesij med drugim tudi o-le: Radić je za sporazum, odnosno za politiko plemenskih koncesij. Pravi, da ni proti državi, nego da je načelno za državo, toda je v sedanjih konstrukcijah. Potem takem je Radić za slučaj, da se izjavijo radikali za sporazumno revizijo ustave, tisti mož, na katerega se treba obrniti. To je res težko pogoltniti, toda moment je tak, da je to zlo manje od drugega. Ako se že pokaže potreba ustavnih koncesij, tedaj se mora gledati samo na to, da se na ta način že enkrat reši srbsko-hrvatski spor. Ker so volitve že dale take rezultate, da bo bržkone treba delati koncesije, potem naj se napravi močnejšim, a ne kakor doslej, nenacionalnim dromcem. Sicer bomo čez nekaj časa znova prišli v zagato.

Demokratska stranka pod Pribečevićem vodstvom gradi od zgoraj doli, zato mora njena politika doživeti prej ali slej popoln — polom.

»Koalicija z radikali nima nič več svojih pristašev v demokratski stranki,« pravi glavni organ »Demokratija« v Belgradu 24. t. m. Volitve so dovedle do ekstreme, do negacije države. Tu ne pomagajo polovični ukrepi. Tu so potrebne vse jačje doze, kot bi bil kakšen anemični režim, katerega sile bi se medsebojno paralizirale in ki ne bi mogel dobiti zla, ampak bi ga le prikrival, strašni strup pa bi še dalje troval in razjedal narodni organizem. V demokratski stranki se vedno bolj kristalizirajo nove orientacije in nova taktika. Radikali so zavrteli kolo smrti naši mučeniški zemlji in ko so dospeli v svojem patološkem besu do razhodne točke, kličejo zopet demokrate, naj bi se jih oprijeli. Hvala lepa!« Dalje piše, da »barbarske-mu režimu« ne bo dala dem. stranka k v o r u m, ker je domovina v veliki nevarnosti radi — radikalov, t. j. njihove hegemonistične politike. To nevarnost morajo modro odbiti — demokrati!

Novosadsko demokratsko glasilo »Jedinstvo« pa piše 24. t. m. v članku »Demokrati posle izbora«, da nalaga žalostna skušnjava iz koalicijskega kabineta z radikali, njihov nelojalni nasop, v prvi vrsti pa čast stranke ter politična morala demokratski stranki, da se pod nobenim pogojem ne spusti z radikali v kako novo koalicijo. Oni elementi v demokratski stranki, ki jim je veliko na tem, da so v vladi ali blizu njih, ki so na vladi, store najboljše, da se takoj odstranijo iz stranke in se pridružio vladni stranki, kakor pa da bi ovi-rali delo stranke kot poštene in lojalne opozicije. Od vodstva stranke se pričakuje resna in lojalna opozicija in energično preganjanje vseh nesolidnih elementov s sebičnimi nameni, ki bi onemogočevali lojalno opozicijo.

Sušaški Pribečevićev organ »Nar. list« pa piše 23. t. m.: Demokratska stranka je šla iz koalicije, demokratska stranka ni sodelovala pri izvajanju volitev, radikali so dobili mandat za to delo, ki so ga vršili proti demokratski stranki, a na škodo države, monarhije in dinastije. Tudi zdaj naj bi demokratska stranka rešila situacijo z zopetnim kompromisom, zatajivši vse svoje nazore in načela. Radi koristi naroda in države pa ne bi smela tega storiti, ker ta situacija, kakršna je nastala po volitvah, se mora kompromitirati, da se pokaže njena absurdnost. In to bo pomenilo zdravljenje oficijelnega in neoficijelnega Belgrada in Radićevega Zagreba.

Politične vesti.

+ Vprašanje monarhije — glavna točka. Neki radikalni minister se je dne 22. t. m. izrazil po ministrski seji, da je razgovor z Radićem, ki so ga prinesle »Novosti«, napravil povoljen vtis na radikale. Ako Radić stoji z dušo in telesom pri izrečenih besedah, more se situacija optimistično presojati. Mislimo, da je vendarle treba počakati nedeljo, dne 25. t. m., ko bo Radićev klub dal službeno izjavo o situaciji. Na vsak način, če Radić ne bo vztrajal pri negaciji monarhije, kar je glavno, smo pripravljeni se z njim razgovarjati in smo gotovi, da se doseže močan in trajen sporazum.

+ Davidovićevo stališče. Dopisniku »Jugoslavenskega lista« je izjavil 23. t. m. Ljuba Davidović, da se zdi, da pride, ako so točne vesti »Novosti« in »Pravde«, do sporazuma med Pašićem in Radićem, dasi je to zelo neverjetno, ker sta si dijame-tralno nasprotna. Sicer pa naj se le spoznamo, vprašanje je le, čemu so radikali napadali njega, ko je bil odšel v Zagreb na razgovor, da bi osigurjal jedinstvo vse države. Vsak pošten rodoljub se bo

trudil, da se to jedinstvo doseže, pa naj ga izvede kdorkoliže, ker politiki odhajajo, narod ostane.

Iz zunanje politike.

* Ojačenje nemške pasivne rezistence. Kot odgovor na francosko-belgijsko železniško rezižo v Poruhru je nemški državni prometni minister izdal naredbo, da noben nemški uslužbenec v zasadenem ozemlju ne sme pri tej reziži sodelovati, ker bo ta reziža propadla, ako ji od nemške strani nihče ne bo pomagal. Nemški državni kancler pa je izjavil, da Nemčija ne bo storila nobenega koraka za sporazum, ki bi vseboval kršitev nedotakljivosti nemškega ozemlja. Kljub temu ni dvoma, da se reparacijska kriza razvija zadnji čas v smislu sprazuma, dasi bo treba premagati v to svrhu izvanredne težkoče. Zdi se pa, da ta rešitev ne bo vsebovala baš popolne kapitulacije Nemčije.

* Nemški in švicarski finančniki se baje v Švici medseboj posvetujejo o financiranju velikega mednarodnega posojila za Nemčijo v zvezi z reparacijskim problemom.

* Ameriški predlog za rešitev reparacijskega vprašanja, ki so ga bili stavili ameriški delegati na internacionalnem kongresu trgovskih zbornic v Rimu, je glasom »Matina« naletel na odločen odpor francoskih delegatov, ki so izjavili, da kongres zapuste, ako se to vprašanje postavi na dnevni red. Ameriški predlog so zlasti podpirali angleški delegati. Ameriški velefinančniki so pripravljeni dati Nemčiji veliko posojilo za gospodarsko vzpostavitev in odplačevanje reparacij, zahtevajo pa mednarodne rešitve tega vprašanja v svrhu stabilizacije vsega svetovnega gospodarstva, čemur se pa Francija upira.

* Nobenega premoga ne dobiha Francija iz Poruhra, konstatira Raymond Recouly v »Liberté«. Vzrok, pravi, da je grožnja nemških posestnikov in rudarjev, da takoj ustavijo vso produkcijo, ako bi Francija skušala resno s transportom premoga, katerega je tako v izobilju, da so vse zaloge prenapolnjene. Recouly ne razume, da se francoski vladi ne posreči napraviti transporte s Francijo, ko ima celi okraj zaseden po ogromni vojaški sili in zahteva energičnih mer.

* Fašistovski puč v Nemčiji, ki je bil nameravan te dni, se je za enkrat izjalovil. Preiskava dokazuje, da sta bili pri tem udeleženi takozvana nemškonacionalna »Freiheitspartei« in bavarski narodni socialisti pod vodstvom Hitlerja. Bile so organizirane stotnije z orožjem in municijo; vojaško vodstvo je bilo bržčas namenjeno generalu Ludendorffu. Nemška državna vlada kaj pridno pometa in je razpustila celo imenovano nemškonacionalno stranko na podlagi zakona o zaščiti države. Poslanec te stranke von Graefe je v državnem zboru stavil predlog, da se ta naredba, ki krši ustavo, razveljavi, je pa doživel poraz. Na Bavarskem so nacionalnosocialistične stotnije napovedale naravno vojaške vaje. Državni minister za notranje zadeve Severing je alarmiral prusko varnostno policijo, ker so fašisti grozili s pohodom na Berlin. Francoski listi pa slikajo vso to zaroto in njeno odkritje tako, kakor da hoče nemška vlada s tem pokazati, da je v resnici demokratska ter tako pripraviti ugodni tren za sporazum s Francijo glede ruhrskega vprašanja.

* Nemško dolarsko posojilo v Ameriki se po poročilih nemških listov pridno podpisuje in bo torej bržčas ugodno uspelo. Ameriški državni urad je prodajo zakladnih nakazil nemškega posojila dovolil, seveda pa ni prevzel nobene garancije. Subskripcijo vodi znana firma Parson & Comp.

* Francosko-angleška rivaliteta. Lord Birkenhead izjavlja v »Evening Standard«: Važna je izjava zastopnika vlade v zgornji zbornici, da je Anglija danes v zrakoplovnem oziru napram Franciji brez moči. Francija lahko, ako hoče, uniči z zrakoplovi London ali katerikoli industrijski center v Angliji, ne da bi se ta mogla uspešno braniti. Angleži so brezpogojno za prijateljstvo s Francijo, toda ne smejo kakor noj glave vtikati v pesek. Treba se je vprašati, zakaj Francija, ki ne plačuje niti vinarja svojih dolgov Angliji, za zrakoplovstvo izdaja take velikanske vsote? To ne more biti naperjeno proti Nemčiji, ki je skoro popolnoma razorožena. Francija ima danes osemkrat močnejše zrakoplovno brodogrje nego Anglija. (Kakor znano, je bil glavni vzrok, da je izbruhnila vojna med Anglijo in Nemčijo to, da je Nemčija začela pomnoževati svoje pomorsko brodogrje v taki meri, da se je angleško javno mnenje začelo vznemirjati, da mu v doglednem času ne bo več kos.) Treba pa je pripomniti, da je lord Birkenhead kot pristaš Lloyd Georgeja proti Franciji načeloma zelo neprijazno razpoložen.

* Volivno reformo za parlament je začela obravnavati francoska poslanska zbornica. Poročevalec odseka je znani krščanski socialc Mare Sangnier. Sedanji sistem je prehod med večinskim in proporcionalnim načelom v škodo proporcionalnemu zastopstvu; tudi je število poslancev odločno preveliko. Reforma bo imela premagati precejšnje težkoče, ker radikali, ki se pripravljajo l. 1924. na naskok na sedanji »nacionalni

bloke«, upajo na zmago bolj po večinskem nego po proporcionalnem sistemu. Katoličani so za čimvečjo proporcionaliteto. Hud boj se bo bil tudi za žensko volivno pravico, katere se svobodomiselniki radikali zelo boje. Kljub temu je precej gotovo, da zmaga čisti propore; ženska volivna pravica pa utegne propasti. Število poslancev se reducirja na 530.

* Balkan«, ki je dr. Velizarja Jankovića glasilo in često izdaja stvari, ki so še zakrite javnosti, piše, da se more skupščina otvoriti tudi z velikim presenečenjem. Sodi se, da se misli tu na sporazum med Hrvati in radikali.

* Odnosi med cerkvijo in državo v Franciji se, ako ne nastopi kaj izvanrednega, definitivno uredijo v smislu osnovanja in priznanja dijeceznanskih odborov, in sicer tako, da kanonično pravo ne bo kršeno. Tozadevno se je vršil razgovor med Poincarejem in papeževim nuncijem Cerettijem. — Znak nadaljevanja cerkvi prijazne politike francoske vlade je tudi to, da je na iniciativno vlade parlamentarni odsek za prosveto sklenil, da se pet katoliških kongregacij, ki vzdržujejo vse misljene v Levanti in Severni Afriki in so bile svojčas razpuščene, zopet javno v Franciji pripusti. Za to so glasovali tudi nekateri poslanci levece. — Veliko antiklerikalnega duha pa je še v francoskem senatu, kjer prideta kmalu na vrsto predlog o sprejetju Renanovega trupla v Pantheon in o neki zadevi, tičeči se Saint-Sulpicijskega seminara.

* Poljsko-ukrajinsko-litovsko vprašanje. Konferenca veleposlanikov je, kakor znano, na svoji zadnji seji prisodila Poljski definitivno Vzhodno Galicijo in Vilno, Litvi pa Memel, vrh tega je priznala tisto mejo, ki sta jo določili Poljska in Rusija medseboj v riškem miru. Vendar pa s to odločbo veleposlaniške konference nihče ni zadovoljen. Litva izjavlja, da se Vilne, svojega starega kulturnega središča, nikoli ne odreče, Ukrajinci protestujejo potom svojega narodnega sveta proti inkorporaciji Vzhodne Galicije Poljski in izjavljajo, da se temu ozemlju nikoli ne bodo odrekli, glede nemškega vprašanja pa je protestiral Čiče-

Občinski svet v Mariboru.

Izza kulis socialne demokratske stranke je znano, da je poštena večina štajerskega vodstva soc. demokratske stranke za to, da mora župan Grčar demisionirati s celim klubom občinskih svetnikov v Mariboru. Tu di večina socialističnega kluba je za demisijo. Le župan Grčar in Bahun se krčevito branita. Župan Grčar nima drugega kruha, kakor županskega. A Bahun, vodja socialne demokratske stranke se boji še hujšega poloma kot je bil 18. marca. In zategadelj se oba branita občinskih volitev. Tudi demokrate se bojijo občinskih volitev kakor vrag križa. Zategadelj so se pred nedeljsko sejo socialnih demokratov oglasili pri županu Grčarju in nekaterih voditeljih socialne demokratske stranke voditelji JDS (Kukovec, dr. Sernec, Voglar in dr.) ter so jih na vse pretege prosili, naj vendar ne demisionirajo, ker bo to pomenilo popolno zmago SLS v Mariboru. In te dni se vrši velika agitacija od ene do druge vodilne osebe social. demokratske stranke v Mariboru, da se prepreči demisija. Zanimivo pa je, da je soc. demokratsko tajništvo v Mariboru že izdalo na vse soc. demokratske župane in občinske odbore mariborske okolice poziv, da z ozirom na propad pri volitvah dne 18. marca odložijo mandate. SLS je danes vse eno, ali pride do občinskih volitev danes ali jutri. Gotovo je, da pojde pri volitvah v mestni občinski zastop ogromen del Maribora z nami, ker je SLS v občinskem zastopu štutila v polni meri koristi vseh stanov našega občinstva. Če se socialisti in demokrate bojijo občinskih volitev v Mariboru, je to njihova slaba stran. Zategadelj je za SLS danes vse eno, ali so občinske volitve danes ali jutri. Preko nas ne bo več večine v Mariboru.

Štajerske novice.

Š Zdravstveno stanje dr. Karla Verstovška je postalo kritično. Bolnik že 24 ur ne vzame nobene hrane, ne govori in ne čuti nobenih bolečin.

Š Občni zbor Protituberkulozne lige v Mariboru se je vršil 23. t. m. Društvo šteje 1178 rednih, 291 podpornih in 23 ustanovnih članov. Zaradi pomanjkanja sredstev liga ni mogla razširiti svojega dela, kakor bi rada. Uredila je pa svoj ambulatorij in si nabavila višinsko solnce. Liga je izvršila 114 ordinacij, na katerih je bilo preiskanih 290 oseb; v 210 slučajih se je konstatirala odprta jetika. Injekcij se je izvršilo 1263 s tuberkulinom in 1540 z arzenikom. Liga je izvršila tudi mnogo preiskav od vseh strani poslanih pljunkov. Poleg zdravnikov izvršujejo veliko delo bolniške sestre, ki obiskujejo bolnike na domu in preskrbujejo ligi poizvedbe in podatke. Odbor lige je izdal in brezplačno razdelil mnogo tiskovin o boju proti jetiki. V devetih slučajih je posredoval na stanovanjskem uradu. — Blagajna izkazuje 38.042 dinarjev prebitka. Za predsednika PTL je

rin v okrožnici na zapadne velesile, ker se je to vprašanje rešilo brez Rusije. Pa tudi Poljaki, ki so vendar tako dobro odrezali, še niso zadovoljni; zahtevajo namreč Gdansko.

* Poljska priznava senžermensko pogodbo in se obvezuje prevzeti 13-07% predvojnih dolgov bivše avstroogrške monarhije kot protikompenzacijo za priznanje aneksije Vzhodne Galicije od strani zapadnih velesil.

* Avstrija se dviga. Zvezni kancler Seipel se za Veliko noč poda v Rim. Gre za tri vprašanja: za nadaljnje mednarodne kredite v svrhu sanacije avstrijske republike, za tarifno trgovsko pogodbo z Italijo in za Južno železnico. — »Daily News« izjavljajo, da je kapital, ki so ga velesile Avstriji dovolile, dobro naložen, ker je Avstrija poleg Češke postala ena najbolj konsolidiranih držav v srednji Evropi. Avstriji dovoljeni krediti ne bodo šli v izgubo. Pri tej priliki pripominjajo angleški listi, da je edina država, ki pristopi k odplačevanju svojih dolgov Angliji, Češka slovaška.

* Turška nevarnost je minula, se sprva člo nadaljevanja pogajanj med Angoro in zapadnimi velesilami, ki se kmalu začne, lahko z vse upravičenostjo reče. Protipredlogi, ki jih je namreč angorska skupščina sklenila, namreč niso nesprejemljivi in pomenijo namreč turške zmerne stranke nad radikali, za katerimi stoji sovjetska Rusija. Zmerni struji načeluje Kemal-paša sam. Da je Turčija precej odnehal, se da razumeti iz gospodarskega položaja. Polja rabijo moških, ki so večinoma še pod zastavami; armada požira velike kapitalije, ki jih Turčija nima. Kemal-paša misli zdaj v prvi vrsti na organizacijo gospodarstva, zlasti kmetijstva, in na ustanovitev nacionalne banke, ki naj paralizuje vpliv angleško-francoske »Otomanske banke«. Zato pa rabi miru. Ta stvar vpliva seveda zelo ugodno na celi Balkan. Grčija je zadovoljna, da se je Turčija odrekla posesti Kara-gača in zapadne Trakije.

* Rumunija je pri francoski vladi najela posojilo 100 milijonov frankov po 5%

bil izvoljen znova okrajni glavar dr. Lajnšic, za podpredsednika docent dr. Matko. Po obćnem zboru je dr. Matko predaval o višinskem solncu.

Š Morilec Lichtenwallner obešen. Včeraj, dne 26. marca zjutraj ob sedmih je bil na dvorišču mariborskega okrožnega sodišča obešen Andrej Lichtenwallner. Porotno sodišče v Mariboru je dne 11. decembra 1922 obsodilo Lichtenwallnerja na smrt na vešalih, ker je dne 12. junija 1922 umoril svojo ženo Matildo. Lichtenwallner je bil rojen 7. oktobra 1871 v Jastrebiu, stanoval je na Kogu, okraj ormoški. Po poklicu je bil čevljar. Obsojen je bil že večkrat. Ker je ustrelil nekega moža in dve osebi ranil, je bil obsojen na 5 let ječe. Bil je nasilne in srdite narave. Potrdilo smrtno obsodbe je dospelo v Maribor dne 24. marca. Sodšče je odredilo izvršitev obsodbe na ponedeljek, dne 26. marca zjutraj. Morilec zagovornik Zorzi je še v zadnjem hipu predlagal, da se Lichtenwallnerja zdravniško preišče, ali je telesno in duševno zmožen iti na vešala. Zdravniški strokovnjaki so ga včeraj popoldne preiskali in našli, da je Lichtenwallner duševno zdrav. Spovednik frančiškan č. o. Emerik Landergott je v nedeljo dopoldan obiskal morilca v zaporih jetnišnice in ga nagovarjal, naj se spravi z Bogom, toda obsojenec je trdovratno molčal. Se-le, ko je dospel zdravnik k njemu, da ga preišče, je izpregovoril in povedal zgodovino svojega življenja. — Danes zjutraj še pred sedmo uro se je zbral na dvorišču okrožnega sodišča sodni dvor, morilec zagovornik, obiststvo, fotografi in dva krvnika. Točno ob sedmih so štirje orožniki prignali Lichtenwallnerja iz jetnišnice. Spremljal ga je č. o. Emerik. Ko se mu je pričelala še enkrat obsodba in potrdilo iste, je Lichtenwallner sam mirno stopil na vzvišeni prostor pod vešala. Točno ob sedmi uri 5 minut je krvnik Mausner iz Sarajeva konstatiral, da je morilec Lichtenwallner mrtev. Fotografji so fotografirali ves dogodek in kretnje morilčeve in krvnikov. — Odkar obstoji okrožno sodišče v Mariboru, je to drugi slučaj, da je bil kak obsojenec obešen. Prvi slučaj se je dogodil pred 25 leti, ko je bil meseca majnika 1898 obešen morilec Bračko.

Š Smrtna kosa. V Rušah je umrla gospa Eliza Mülle roj. Reibenschau. — V Vuhredu je umrla veleposesnica gospa Apolonija Sgerm, velika dobrotnica revežev. — V Mariboru je umrla učiteljica gdš. J. Steple. — N. p. v m.l.

Primorske novice.

p Breztaktnost. Prejšnji teden je v Gorici delala obiske kralj. komisija iz Vidma. Obiskala je vse javne oblasti in korporacije, samo na goriškega nadškofa dr. Sedeja se ni spomnila, pač pa je napravila obisk pri videmskem nadškofu.

p Ponarejevalce denarja so odkrili v Trstu. Ponarejevalnica je bila v podstrešju v ulici Vincenza Bellini št. 9. Vodila sta jo hišni vratar 66 letni Josip Russian iz Krmina in njegov 80 letni sin

Josip, po poklicu tipograf, s še enim pomočnikom. Policija je dobila družbo pri delu in zaplenila za 19.790 lir falsifikatov. Vse družino Russian in njihovega pomočnika so zaprli.

p Nova žrtve. V strugi Idrije pri Sv. Luciji so vojaki razstreljevali granate brez vsega opozorila ljudstvu in brez vseh varnostnih odredb. Pametni ljudje so oblasti opozarjali na nevarnost, toda zaman. Te dni je pa kos granate priletel v glavo vrlému slovenskemu možu Stefanu Rovšek iz Modreje in ga ubil.

Koroške novice.

k Vprašanje slovenskih šol na Koroškem. Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je v sporazumu s Slovenskim šolskim društvom sklenilo naslednji šolski program:

1. Neomejeno pravico ustanavljati in vzdrževati na lastne stroške šole, verske in socialne naprave.
2. Hočemo slovenske manjšinske šole na podlagi člena 68., odst. V. st.-germanske mirovne pogodbe v vseh občinah na slovenskem Koroškem, kjer se je priglasilo za tako šolo potrebno število šoloobveznih otrok.
3. Na manjšinskih šolah se mora poučevati od 3. šolskega leta naprej nemščina kot oblikovni učni predmet.
4. Kjer za ustanovitev slovenske manjšinske šole niso dani pogoji, naj se zagotovi otrokom slovenske narodnosti potrebni pouk v njihovem lastnem jeziku z upeljavo zadostnega števila tedenskih slovenskih ur.
5. Poskrbeti je za dobre učne knjige, ki odgovarjajo današnjim pedagoško-didaktičnim izkušnjam in ne žaliijo ljudskega narodnega čuvstva.
6. Na manjšinskih šolah se smejo nastavljati samo učne osebe slovenske narodnosti. Ker takih primanjkuje, naj se pokličejo v službovanje na teh šolah slovenski koroški učitelji, ki so bili po plebiscitu odslovljeni.
7. Vprašanje učiteljskega naraščaja za manjšinske šole je urediti tako, da se mora sprejemati na učiteljske zadostno število kandidatov slovenske narodnosti. Poučevanje slovensčine in metodike slovenskega jezika je poveriti za te predmete kvalificiranim profesorjem.
8. Slovenski manjšini se mora dati primerno zastopstvo v šolski upravi in nadzorstvo nad njenimi šolami.

— Slovensko šol. društvo je vprašalo deželni šol. svet, kje namerava ustanoviti manjšinske šole, nakar je dobilo odgovor, da bo deželni šol. svet sklepal o tem od slučajja do slučajja. Slovenski starši morajo torej sami pošiljati svoje prošnje za ustanovitev slovenskih šol. To se tudi godi, a o uspehih se seveda zaenkrat ne da govoriti. Kar tiče slovenskih zasebnih ljudskih šol, je glasom poročila na zadnjem občnem zboru Polit. in gosp. društva položaj sedaj tak: Na pritožbo, ki jo je vložilo slovensko šolsko društvo na Zvezo narodov v Zenev, je odgovorila avstrijska vlada, da je koroška šolska oblast sklenila otvoriti o veliki noči 1922 v St. Jakobu v Rožu javno ljudsko šolo in da je s tem način javnega pouka upostavljen tako, kakoršen je bil prej. Kakšna neresnica! Deželni šolski svet v Celovcu je res sklenil, kakor je to razvidno iz odloka okrajnega šolskega sveta v Beljaku z dne 14. nov. 1921, dostavljenega Slovenskemu šolskemu društvu, da je volje ustreči željam enega dela prebivalstva v občini St. Jakob na ta način da namerava ustanoviti v St. Jakobu poleg obstoječe utrakvistične šole 4 razredno javno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom. Toda pod kakimi pogoji: 1. Slovenska šola naj bi začela samo s I. razredom. 2. Mesto enega učitelja se sistemizira in odda potom javnega razpisa. Ostali razredi bi se ustanovili polagoma. 3. Vodstvo slovenske šole se izroči, kakor pravi odlok, »iz važnih pedagoških ozirov« šolskemu vodju utrakvistične šole. 4. Krajni šolski svet v St. Jakobu naj stopi v dogovor s Slov. šolskim društvom radi prepustitve potrebnih šolskih prostorov v Narodni šoli. Da ta sklep dež. šol. sveta, ki je bil storjen brez vsakega sporazuma, bodisi z interesenti neposredno ali z društvenim odborom, za Slovence ni bil diskutabel, je umevno. Nahučitelj utrakvistične šole je nato sam odbral nekaj otrok — menda 24 — ter jih združil v posebnem oddelku, ki jih pa poučuje skupno z otroci utrakvistične šole. In to imenuje koroška šolska oblast slovensko šolo! — Na enak način je nameraval deželni šolski svet ustanoviti javno slovensko ljudsko šolo tudi v Velikovicu in sicer samo zato, da bi se moglo reči: Zopetna otvoritev slovenske privatne šole v St. Rupertu ni več potrebna. Kakor v St. Jakobu, tako tudi v Velikovicu o tem niso bili primerno obveščeni slovenski starši, še manj, da bi se jim bila pojasnila ureditev slovenske šole. Zato je umevno, da Slovenci do take šole ne bi mogli imeti nobenega zaupanja, ker jih je oblast pri ustanovitvi popolnoma prezirala, kar je tudi v nasprotju z obstoječimi šolskimi zakoni. Poročilo, ki ga je podala avstrijska vlada Zvezi narodov v zadevi naših privatnih ljudskih šol, torej ne odgovarja resnici. Obe narodni koroški društvi bosta poskrbeli, da merodajna mesta izvedo resnico in koroški Slovenci vendar-le še pridejo do svojih šol.

k Za inteligenčni naraščaj na Koroškem. Zadnji »Koroški Slovenec« opozarja na pojemanje slovenskega inteligenčnega naraščaja na Koroškem. Letos na vsem Koroškem ne bo ne ene slovenske nove maše. A ljudstvo bolj nego kdaj prej potrebuje duhovnikov, učiteljev in druge inteligence iz lastnih vrst; pomanjkanje domačih ljudskih voditeljev je vsak dan bolj občutljivo. Nemudoma se mora ukreniti potrebno, da se bodo mogli vsi nadarjeni dečki revnih kmetijskih staršev šolati. Akcija v to svrhu je v teku.

k Smrtina kosa. V Smartnu je umrl daleč znani voznik in posestnik 83 letni Franc Gabriel p. d. Kranjčičev oče. Pokojnik je bil poštnjak in splošno priljubljen. N. v. m. p.!

Vsem pevcem!

Od 26. do 28. avgusta bo v Ljubljani velik katoliški shod. Vsa naša domovina bo zbrana taktat v Ljubljani, da utrdi svoje nazore, da se navduši za nadaljno delo, da v nepreglednih tisočih javno izkaže svoje pozitivno versko prepričanje. Vsi in vsak po svoje bo pomagal, da bo ta slavnost čim slovesnejša. Naše organizacije so še posebno dolžne storiti vse, da bo to slavnost notranje kar najuspešnejše, na zunanje kar najslajnejše. Na Ljubljano bodo zrle v teh dneh oči vse domovine, gotovo tudi z one strani preko mej. Tako je sveta dolžnost vseh, ki se vsega tega zavedajo, sodelovati po svojih močeh. Mi peveci nismo zadnji, ki bomo morali in mogli veliko pomoči. Naše sodelovanje bo bistveni del zunanje manifestacije, ki naj učinkuje na srca vseh z neodoljivo silo.

Pevska zveza je prevzela pevske priprave. Naše sodelovanje bo pri sv. maši. Peli bomo v večstem zduženem zboru te-le pesmi.

1. Premrl: Mašna pesem št. 8 iz njegove zbirke: 10 mašnih.
 2. P. H. Sattner: »Z visocega prestola« iz njegove zbirke Marijinih pesmi.
 3. P. A. Hribar: »Jezusa ljubim« iz »Slava Brezmadežni«, 1. izdaja.
 4. Jurkovič: »Pesem v čast sv. Cirila in Metoda« iz Premrlove »Ljudske pesmarice«.
 5. »Papeževo himno« iz Aljažve pesmarice I. del (oz. Cecilije) (enoglasno).
 6. »Pojte hribi in doline« iz Premrlove »Ljudske pesmarice« (enoglasno).
 7. »Lepa naša domovina« in »Bože pravde« po »Pevcu« (enoglasno).
- St. 5—7, posebno še 6 naj bi pelo vse ljudstvo. Zato pozivamo posebno cerkvene zore, naj pojo pesem večkrat v cerkvi; Marijine družbe naj jo pojo pri vseh svojih pobožnostih, da se je ljudstvo navadi.
- Pozivamo in prosimo vse včlanjene in nečlanjene, svetne in cerkvene zore, orliške, orlovke in pevce Marijinih družb, da se za skupno petje pripravijo in priglase »Pevski zvezi« v Ljubljani, Ljudski dom. — Cerkevna predstojništva in vodstva Marijinih družb prosimo, naj pevce na to opozore in jih primerno podpirajo.
- Petje ne bo nikogar oviralo, da se udeleži obhoda in slavnosti pri svoji organizaciji, ker bomo združeni le med sv. mašo.
- Note pošljemo na željo proti poravnavi lastnih stroškov vsakomur. Naročajte jih skupno pri »Pevski zvezi« v Ljubljani, Ljudski dom.

Vsa morebitna pojasnila dobite pri »Pevski zvezi«, morebitne potrebne pripombe bomo pa objavili pravočasno v »Slovenec« v »Pevskem vestniku«.

Pevci! Vsi na plan za čast božjo!

ZA »PEVSKO ZVEZO«:

Dr. Fr. Kimovec,

predsednik.

Prof. M. Rajuk,

pevovodja.

ZA »CECILIJINO DRUŠTVO«:

P. H. Sattner,

predsednik.

Stanko Premrl,

stolni kapelnik.

ZA »ORLOVSKO PODZVEZO«:

Dr. J. Basaj,

predsednik.

Ant. Rasperger,

tajnik.

ZA »ORLIŠKO PODZVEZO«:

Mar. Zirovnik,

predsednik.

Ana Golob,

tajnica.

ZA »MARIJINE DRUŽBE«:

Janez Kalan,

škofjski voditelj »Mar. družbe«.

Dnevne novice.

— 30 letnica »Ljubljane«. Zbore, ki se nameravajo udeležiti 30 letnice »Ljubljane«, prosimo, naj to odbor pravočasno javijo. V nedeljo 8. aprila bo ob pol 10. uri v frančiškanski cerkvi sv. maša, pri kateri bo pel polnoštevilni društveni zbor. Občni zbor se bo vršil ob 11. dopoldne v srebrni dvorani Uniona. Slavnostni koncert bo pa v ponedeljek 9. aprila ob 8. uri v Unionu. »Ljubljana« se je lotila to pot težkega programa. Spored priobčimo prihodnje dni.

— Velika skupščina Slovenske Straže. obrambnega društva se vrši v nedeljo dne 22. aprila 1923 ob desetih dopoldne v prostorih Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Volitve. 4. Slučajnosti. Podružnice pošljejo glasom pravil na veliko skupščino po 2 zastopnika. Posebna vabila se podružnicam ne bodo pošiljala. — Predsednik.

— Podružnica Slov. Straže Dne 22. aprila t. l. se vrši velika skupščina Slov. Straže. Podružnice, ki še niso imele občnega zbora, naj ga skličejo najpozneje do 14. aprila t. l. ter naj nam takoj pošljejo poročila. — Predsedstvo.

— Št. Janž. G. Ig. Majcen, dosedanji župan je 19. t. m. odstopil. Dne 25. t. m. je bila volitev novega župana. Izvoljen je Josip Repovč, posestnik Koluderje, odločen pristaš SLS.

— Jezikovni barbari. Znano je, da se časopisje ne odlikuje ravno po najzornejšem jeziku, toda slovenski listi so mu posvečali doslej po večini vsaj nekoliko pozornosti. Odkar nas pa hočejo gotova trobila degradirati ne nekako »pleme« nekega imaginarnega »jugoslovanskega naroda«, nam servirajo pogosto take jezikovne žlobudre, da se mora prijeti človek za glavo. Tako je objavil osiveli naš tovariš iz Knafleje ulice preteklo sredo tale oglas: »Zbog selidbe prodaja se zelo po ceni eden Damen-kepele orkester v podpolnoma dobrem stanju »Fa. Hupfeld« s dva valjka vsakšnji valjek igra 8 komadov. O-kester se sestoji od več vrst glazbal: glasovir, mandolina, orgulje, ksilofon itd. te s podpolnim slagwerkom.« — Pa vendar ni to že novo jezikovno »ujedinenje«?

— Na volišču Podnart-Ovčice ni dobil dr. Šustersič nobenega glasu. Bilo je namreč pomotoma javljeno, da jih je dobil 3, kar zdaj popravljamo.

— Živinski sejmi v Ljubljani zopet dovoljeni. Ker je kužna bolezen slinavka v Ljubljani popolnoma ponehala in tudi v okolici pojema, je pokrajinska uprava dovolila, da se semnji v Ljubljani zopet vrše. V Ljubljani so živinski semnji vsako p r v o in t r e t j o sredo v mesecu. Prvi živinski semenj bo torej v sredo dne 4. aprila.

— Iz umetniških krogov smo prejeli: V »Jutranjih Novostih« št. 47 sem čital pod »Odprimo oči«: »Naši slikarji morajo hoditi s svojimi slikami kakor krošnjar itd.« Kaj hoče dotični pisec s tem povedati, mi ni jasno. Saj je bila preteklo leto V. jugosl. razstava umetnin v Belgradu. Razstavljali so Slovenci že pred vojno, a glej ga spaka, ravno sedaj ko so takorekoč na domačih tleh razstavili in ko so v največjih stiskah, ker jim je pot v inozemstvo zaprta, so najslabše opravili. Ministrstvo je kupilo za tako sramotno ceno, da dotičnik, ki ga je nesreča doletela, da je kak komad prodal, še lastnih stroškov ne pokrije. Mesto Belgrad pa še do danes ni niti plačalo niti odgovorilo, kaj je z nakupom.

— Ženska strokovna šola v Krku. V Krku se ustanovi javna ženska strokovna šola.

— Umestna naredba v Nemčiji. Policijski nadpredsednik v Kölnu je prepovedal vse zasebne in javne plesne godbe, plese in podobna razveseljevanja tekom celega Velikega tedna, na veliki petek pa je prepovedano sploh vse, izvzemši oratorije! Ne smejo se vršiti niti gledališke niti kinematografske predstave niti kakršnakoli muzika bodisi na javnih trgih bodisi doma, ako ni religioznega značaja.

— 700.000 prebivalcev šteje Köln, ki je v teku treh let narastel za okroglo 100.000 prebivalcev. Sploh raste prebivalstvo v Nemčiji povsod, dočim v Franciji povsod pada.

— Proti nemoralnim predstavam je sklenil nastopiti francoski mništrski svet. Zeleti je, da to tudi faktično stori. Seveda so pojmi o moralnosti in nemoralnosti predstav v francoskih vladnih krogih izvanredno široki.

— Razpisana služba. Razpisano je ravnateljsko mesto pri poštnem čerkovnem uradu v Ljubljani. — Prošnje je poslati na ravnateljstvo poštne hranilnice v Belgradu.

— Zvišanje nekaterih telefonskih pristojbin. Ministrstvo pošte je zvišalo nekatere telefonske pristojbine glede inštalacije in naročnine. Inštalacija velja za vse naročnike po 1200 Din, samo za one, ki so navedeni pod točko 1 št. 11 telef. pravilnika velja še nadalje 300 Din. Naročnina na telefone v privatnih stanovanjih itd. (točka g št. 11 telef. pravilnika) se zviša v Ljubljani in Mariboru od 500 na 720 Din na leto, v drugih krajih z več ko 10 naročniki pa od 400 na 500 Din. Poleg teh so se zvišale še nekatere druge pristojbine. Za stare naročnike velja povešek od 1. julija t. l., za nove pa od 1. marca t. l. naprej.

— Železniška nesreča. Dne 24. t. m. zjutraj sta v Zalogu trčili skupaj dve lokomotivi. Poškodovana sta dva vagona. Težko poškodovan je bil sprevodnik G. Prelec, katerega so prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Pes razmesaril otroka. V Novem Sadu se je 24. t. m. v neki gostilni igral 5 letni deček z velikim psom. Otroek je žival razrazil in pes se je zagrizel v dečkovo stegno s tako silo, da ga niso mogli odtrgati od njega. Morali so psa usmrtiti, da so otroka rešili. Stegno je popolnoma razmesarjeno. Dečka so poslali v Pausterjev zavod.

— Tretji slučaj žrnih koza se je 24. t. m. pri-
petil v Zagrebu. Zbolela je žena nekega pianonosa.

— Umrl je v Gradcu predsednik štajerske od-
vetniške zbornice dr. Uranitsch.

— Čevlje kupujte od domačih tovaren
tvrdke Peter Kozina z znakom Peko,
ker so isti priznani najboljši in najcenejši.
Glavna zaloga na debelo in drobno Ljub-
ljana, Breg šte. 20, ter Aleksandrova ce-
sta šte. 1. 3322

Gospodarstvo.

g Domači živinski trg. Trg je bil bogato obli-
skan. Povpraševanje ni bilo veliko. Glavni kupci
so bili Italijani. Veliko povpraševanje je bilo po
prešičih. Cene so bile sledeče: konji par lepih lip-
cancev 15.000 Din, konji za lahko vprego 6250 do
7000 Din. Dveletna mlada kobila je bila prodana
za 5500 Din. Triletni volj srednje vrste so bili pro-
dani za 12.000 Din par. Prima volj za eksport 12.50
do 16 Din kg žive teže Srednje vrste volj po 10 do
12.50 Din kg žive teže, najslabše vrste 7.25 Din kg
žive teže. Krave za klanje (boljše vrste) 6—7.50
Din kg žive teže, teleta pa 12.50—15 Din kg. Pre-
šiči: prvovrstno blago 25—28 Din. — V Sloveniji
je bil par 5 letnih belgijancev prodan za 80.000 Din,
srednji konji par 12.500—17.500 Din, par volov
(881 kg teže) 7500 Din.

g Cene žita na zagrebškem trgu so bile slede-
če: pšenica 450—460 Din, koruza 257.50—280 Din,
rž 350—387.50 Din, ječmen 337.50—362.50 Din, so-
no 225 Din, mekinje 170—190 Din.

g Jugoslovanska banka, d. d. Na svoji seji od
22. marca 1923 sestavilo je ravnateljstvo Jugosla-
venske banke, d. d. v Zagrebu bilanco za poslovno
leto 1922, katera izkazuje čisti dobiček od K 90 mi-
lijonov 102. 511 K 44 v protu lansnemu od kron
26,771.088.89. Občnemu zborovanju, kateri se sesta-
ne dne 31. t. m. bo predloženo izplačilo 11 odstotne
dividende, t. j. Din 11 po delnici, rezervnemu fon-
du se bo dodelilo K 2,000.000 in Pokojninaški
isto toliko. Svota bilance se je zvišala od 1433 mi-
lijonov kron v letu 1921 na 1844 v letu 1922. De-
lniška glavnica in rezerve izkazale so K 252,000.000
in tuja sredstva, s katerimi banka posluje, so se
zvišala od K 1157 milijonov na 1562 milijonov kron.
Vložki so narasli od 455 milijonov na 591 milijonov
kron. Stanje blagajne in menic od 251 milijonov
kron na 308 milijone kakor tudi vse ostale panoge
bančnega poslovanja prikazuje napredek, kateri se
odraža v iznosu celokupnega prometa 152 milijard
kron proti 115 milijardam v letu 1921. Pripominja-
mo, da ima ta zavod svojo menjalnico v Ljubljani,
Kolodvorska ulica št. 26. 1704

g Izvozna carina na žito znižana. Na zadnji
seji ekonomsko-finančnega odbora se je sklenilo
znižati izvozno carino na žito za 60 par pri kilo-
gramu. Dosedaj je bila izvozna carina določena na
1.50 Din pri kilogramu.

g Francoska produkcija aluminija je znašala
leta 1922 12.000 ton napram 8500 tonam leta 1921.
Leta 1922 se je izvozilo 1840 ton nasproti 312 tonam
leta 1921. Največ se je eksportiralo v Združene dr-
žave.

g Cene živini na italijanskem trgu so bile sle-
deče: voli Ia) 5.80—6 lir, II. vrste 5.40—5.80 lir,
III. vrste 4.05—4.40 lir, krave I. vrste 5.40—5.80 lir,
II. vrste 4.15—4.18 lir, III. vrste 3.20—3.40 lir, te-
leta I vrste 6.80—7.50 lir, II. vrste 5.80—6.40 lir
III. vrste 5—5.40 lir.

g Kronske novčanice v tretji coni. Dosedaj je
bilo v tretji coni zbranih kronskih novčanice, ki se
bodo zamenjale za dinarje, v skupni vrednosti 25
milijonov 919.181 kron.

g Vseposod Stinnes. V berlinskem časopisu
čitamo članek o Stinnesovi delavnosti v Švici. »H.
Stinnes, kateremu je nemška država že davno pre-
tesna, je začel delovati v Švici. Dočim so Berlin
v skrbah, ali bo zlatu posojilo popolnoma vpisano,
prihaja iz Švice glas, da ne davno razpisano po-
sujlo švicarske vlade uspelo jako siljajno po zaslugi
Stinnesove skupine, ki je zapisala velike vsote. Go-
vori se tudi, da je Stinnes investiral velike zneske
v švicarska podjetja, tako da je bil Zvezni svet zad-
nji čas interpelliran, kaj namerava ukreniti proti
prodiranju inozemskega kapitala v deželo. Odgovor
se je glasil v tem smislu, »da ni nobenih zakonitih
odredb, katerih bi se mogli posluževati.« A tudi
v Nemčiji sami spravlja Stinnes v svoje roke po-
djetje za podjetjem. Pa navsezadnje se bo le treba
vprašati, kakšne koristi ima Nemčija od omenjene
inozemske delavnosti tega industrijskega magnata.
Pred vojsko so imeli Nemci vsega vkup 18 milijard
v zlatu vloženi v inozemskih vrednostnih papirjih.
Nemški inozemski kapital se je skrčil po vojski
konec leta 1922 na dve in eno četrt milijarde in
sicer z zavarovanjem deviz, likvidacij in mirovni-
mi dogovori ter drugimi prenosmi. Ako bi bilo naše
imetje v tujini v istini tako neznatno — nekatere
»transakcije« bi mogle uradnim statistikam uiti —
bi si morali vsakako želeli nove udeležbe nemške
ga kapitala v tujini. Ali senčna stran vsega tega je,
da se ojačuje z vsakim milijonom v zlatu, ki ga iz-
gubi domače gospodarstvo, tuji kapital najmanj v
enaki vrednosti nemškega blaga. In tako ne pri-
nese tudi Stinnesove zmage v Švici nobenih kori-
sti nemškemu narodnemu gospodarstvu, ampak do-
seglo se bo s tem samo to, da bomo Nemci zopet
osumljeni, da svojega denarnega prebitka ne rabi-
mo za poravnavo reparacij, ampak ga nakladamo v
inozemska podjetja.«

BORZA.

Zagreb, 26. 3. (Izv.) Devize: Pešta 2.10—
2.20, Berlin 0.4630—0.4745, Italija 4.47—4.80
Newyork 97.25—97.75, Pariz 4.25—6.30, Prag
2.9050—2.9150, Dunaj 0.1365—0.1373, Zürich
18.08—18.14. — Valute: lira 4.70, dolar 94.
Curih, 26. 3. (Izv.) Devize: Pešta 0.12, Ita-
lija 26.47, London 25.39, Newyork 541.25, Pa-
riz 34.90, Prag 16.0750, Dunaj 0.007550, So-
fija 3.70, Beograd 5.55, Varšava 0.0130. — Va-
luta: n. a. K. 0.0076

Dunaj, 26. 8. (Izv.) Devize: Pešta 15.95, Berlin 3.40, Italija 34.96, London 33.450, New York 714.25, Pariz 4599, Praga 2122, Zürich 13085, Sofija 489.50, Belgrad 781, Varšava 1.47.

Ljubljanske novice.

Ij Uršulinska cerkev v Ljubljani je dobila dva nova zvona. Posvetil ju je na uršulinskem vrtu prevzvišeni gospod škof dr. Anton Bon. Jeglič v nedeljo ob treh popoldne. S posvetitvijo je bila združena ljubka slovesnost. Velikodušna dobrotnikoma, ki sta samostanu preskrbela zvonove, naj obilo povrne Bog!

Ij Kupujte velikonočne razglednice Slov. Straželj Dobijo se v prodajalni KTA. (Ničman) in v trafiki g. Modic. Komad stane 2 K.

Ij Protestni shod koaliranih vpokojencev. V nedeljo, dne 25. t. m. ob 2. popoldne se je vršil v dvorani Uniona protestni shod koaliranih vpokojencev. Velika dvorana je bila polna teh trpinov, večinoma starih, v službi izčrpanih oseb, potem železniških invalidov, vpokojenk in uradniških vdov in srot. Shodu je predsedoval g. Šalamun, kateri je toplo pozdravil vse navzoče vpokojence, pozdravil je tudi novoizvoljenega poslanca g. Kremžarja, kateri se je shoda udeležil. Nato je govorilo več govornikov, kateri so jasno opisali največjo bedo teh poštenih in doslužnih oseb in poštenih državljanov. Govorniki so poudarjali, da se godi vsem vpokojencem, kateri so bili vpokojeni še pred letom 1921, največja krivica, ker se jim še do danes po štirih in pol letih niso izenačile njihove pokojnine, provizije neugodne rente in milostne pokojnine. Ako to ni bilo mogoče poprej, je bil zadnji čas takrat, ko so se izenačile plače vsem aktivnim uslužbencem. Kajti, kako naj se ti ljudje preživljajo sedaj v tej druginji, ko dobivajo svoje dohodke še vedno v kronski veljavi izplačane, ko so vse cene v dinarjih. Zahtevalo se je dalje, da dobijo že enkrat vpokojenci svoje pravice, ker to ni miloščina od države, pač pa zaslužena pravica. K besedi se je oglasil še g. poslanec Kremžar, kateri je izjavil, da bo njegov klub deloval, kar bo mogoče, k odpravi. Prečitana je bila nato resolucija, v kateri se zahteva izenačenje vseh pokojnin, provizij, neugodnih rent in milostnih pokojnin vpokojencem vseh kategorij. Dalje enkratni nabavni prispevek, zvišanje draginskih doklad, primerno druginji in po § 22 stanarinsko doklado. Resolucija je bila soglasno sprejeta, nakar se je predsednik shoda zahvalil vsem udeležbo in zaključil shod.

Ij Poziv volivnim upravičencem v Ljubljani. Volivci, ki so mnjenja, da so upravičeni biti vpisani v volivnih imenikih, pa zadnjič niso bili, se pozivljejo, da se čimprej zglase s policijsko glasnico v mestnem popisovalnem uradu. Istotam se je javiti tudi vsem onim volivcem, ki so volili na nepravem volišču, to je na volišču, ki pravzaprav ne odgovarja njihovega stanovanja. Če vsakdo stori pravočasno svojo dolžnost, ne bo ne pomot ne zabavljanja.

Ij Pevski zbor poljskih akademikov iz Krakova in Lwowa priredi v Ljubljani okrog 15. aprila koncert z bogatim programom. Bratje Poljaki želijo ob tej priliki prepotovati Jugoslavijo, da spoznajo po bližje naš narod. Belgrad jim pripravlja srčen sprejem, kakor se spodobi slovan-skim gostom bratom in kakor je to slovan-ski običaj. Ljubljanska akademska omladina apelira na našo zadevno javnost, da ne zaostane za Belgradom v nobenem oziru. Prosimo vse one, ki bi jim hoteli dati pre-nočišče, ali sprejeti posamezne goste na hrano, da to javijo »Društvu prijateljev poljskega jezika« (Slomškova ulica 7.). O natančnejšem programu bomo še poročali.

Ij Ljubljanski akademiki.

Ij Za povzdigo mesta Ljubljane. V Ljubljani se je osnovalo »Društvo za povzdigo mesta Ljubljane«, čigar pravila so že potrjena. Ustanovni občni zbor se vrši v sredo, dne 28. marca ob štirih popoldne v zbornični dvorani univerze. Na tem zborovanju predavata gg. dr. Fran Stele o »Stari Ljubljani« ter ing. arh. Rado Kregar o »Bodoča Ljubljana« — moderna prestolnica. Vstop dovoljen le proti vabilu.

Ij Diplomski izpit na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju je napravil dne 22. t. m. g. Franjo Tavčar iz Sp. Šiške. Čestitamo!

Ij Občni zbor Umetnostne »godovinskega društva« bo vršil dne 18. aprila ob pol petih popoldne v pisarni g. šefa oddelka za prosveto, poslopje pokrajinske uprave, II. nadstropje. Na dnevnem redu so: Poročila odbora o zadnjem poslovnem letu, volitev novega odbora in slučajnosti.

Ij Društvo slušateljev Juridčne fakultete v Ljubljani je na VI. rednem občnem zboru dne 21. marca 1923 izvolilo sledeči odbor: predsednik Karlo Sketelj, cand. iur.; podpredsednik Viktor Zlo-karnik, cand. iur.; tajnik Ciril Golouh, stud. iur.; blagajnik Božidar Ponebšek, cand. iur.; knjižničar prvi Karl Pleiweis, cand. iur.; knjižničar drugi Srečko Grmovšek, cand. iur.; odbornik Uroš Zun, stud. iur.; revizorja: Ivan Razboršek, cand. iur.; Mitroslav Dev, cand. iur.

Ij Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 28. marca 1923 ob 20. v veliki dvorani Mestne

ga doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritličje, desno.

Ij Pojasnilo. Z ozirom na policijsko vest v »Slovenec« o nekem trgovcu iz Maribora, ki da je v kavarni »Evropa« povzročil izpred zaradi napovedi policijske ure, napa kavarna »Evropa« sporoča, da se ta slučaj nikakor ni pripetil v »Evropi«.

Ij Ugotavljanje, da trgovec Aleksander Weiss iz Ljubljane ni istoveten z Maksom Weissom iz Maribora, o katerem smo v nedeljski številki poročali, da je imel konflikt s policijo.

Ij Junaki iz Mestnega loga. France Papež je bil zaradi tatvine že trikrat kaznovan. S ponarejenim ključem je v noči od 25. na 26. januarja odprl vrata paviljona Vrhniške tornice na Rimski cesti in odnesel jestvin v vrednosti 7402 K. Ukradeni jestvine je nesel v Mestni log, od tam sta jih pa nesla z Ivanom Rungerjem Franci Zeleznikar, kateri sta prodala ukradeno blago za 3400 K. Deželno sodišče je prisodilo Papežu 8. Burgerju pa 3 mesece ječe, Zeleznikarjevi pa 1000 Din globe.

Ij Okradena delavca. Ker je okradel svoja sodelavca Bratino in Beltrama, je bil Štefan Ris obsojen na 2 meseca ječe.

Ij Ker sta kupovala ukradeno blago od Antona Velkavrh in Josipa Kocmurja, katere sta kradla tvrdki Breznik in Fritsch železnino, je bil obsojen Jožef Skalja z lga na 2000 Din globe, Ivan Nachtigal iz Vodice pa na 2 meseca ječe.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Torek, 27. marca: Zaprtlo.
Sreda, 28. marca: OTHELLO. — Red A.
Četrtek, 29. marca: Zaprtlo.
Petek, 30. marca: Zaprtlo.
Sobota, 31. marca: Zaprtlo.
Nedelja, 1. aprila: OTOK IN STRUGA. — Izven.
Ponedeljek, 2. aprila: Ob treh popoldne: ZA PRAVDO IN SRCE. — Izven. — Ob osmih zvečer: OTHELLO. — Izven.
Torek, 3. aprila: Zaprtlo.

OPERA.

Torek, 27. marca: TOSCA. — Red D.
Sreda, 28. marca: JENUFA. — Red E.
Četrtek, 29. marca: Zaprtlo.
Petek, 30. marca: Zaprtlo.
Sobota, 31. marca: Zaprtlo.
Nedelja, 1. aprila: GORENJSKI SLAVCEK. — Izven.
Ponedeljek, 2. aprila: CARMEN. — Izven.
Torek, 3. aprila: Zaprtlo.

Ljudski oder

»Pastijone se uprizori na splošno željo občinstva še danes ob pol osmih zvečer.

Vstopnice se dobe danes od 3. popoldne naprej v pisarni Ljudskega odra.

Vstopnina je znižana kakor pri sobotni predstavi.

Prosveta.

pr Pirhi — vedno sveži in zdravi! Kdor hoče za pirhe darovati res nekaj koristnega, trajno vrednega, naj si v ta namen naroči knjigo »Most v življenje«, ki je izšla v založbi Prodajalne KTD preje Ničman v Ljubli. »Slovenec« je nedavno ocenjujoč to vzgojno knjigo zapisal: »Srečen bi bil naš narod, če bi knjigo imela vsaka slovenska mati in bi po njenih navodilih vzgajala... Izredno lepo darilo je knjiga tudi odrasli ženski mladini...« — »Slovenski Učitelj« je med drugim omenjal to-le: »Ne vem, če je že doslej kdo tako srečno opisal delovanje krščanske žene, kakor pisatelj te knjige... Tako imamo zdaj Slovenci nadomestilo za Fr. W. Foersterjeve vzgojne knjige v malem...« — Zupnik F. piše: »Nič novega — in vendar toliko v novi obliki... Posebej sem vesel (kakor v »Svetliniku« tako tudi v »Mostu«) konkretnih zgledov, ki jih matere z odprtimi ušesi poslušajo pri mesečnem pouku o vzgoji...« — »Krščanska školac« ima daljšo oceno; iz nje samo to-le: »Knjiga sustavno obraduje je osnovna pitanja krščanskega uzgoja i samouzgoja, daje kratka i krasna ugodna načela, prikazuje glavne djevojačke kreposti, govori i o brizi za tijelo, pa se kratko dotiče plesa, kienjenja i mode, spominje nutarnje i vanjske pogibli u doba razvitka...«

pr Po dr. Opekovi najnovejši knjigi »Velika skrivnost« — 17 govorov o zakonu pridno posegajo ne le duhovniki, marveč tudi inteligentni laički krogi. Zeleti pa je, da pride za pirhe v vsako našo boljšo hišo. Naroča se v Prodajalni KTD, preje Ničman za 16 (po pošti 17 in pol) Din. — Na razpolago so tudi še vse druge publikacije istega avtorja po sledečih cenah: »Brez vere« 5 (po pošti 6 in pol) Din, »Za resnico« 8 (po pošti 9 in pol) Din, »O dveh grehih« 10 (po pošti 11 in pol) Din, »Začetek in konec« 14 (po pošti 15 in pol) Din.

pr Nova Meškova knjiga. V »Narodni založbi« je pravkar izšla nova knjiga pisatelja Kaerjara Meška »Naše življenje«. Knjiga obsega niz krasnih črtic in slik, ki so vzete vse iz aktualnega življenja. Nekatere črtice se čitajo kakor pesmi v prozi. Črtica »Begunci«, ki otvarja zbirko, je prava epopeja trpljenja in nesreče naših beguncev. »Koroške elegije« so posvečene nesrečnemu koroškemu plebiscitu in so pisane s srčno krvjo, saj je pisatelj preživel vso svojo možko dobo na Koroškem, okusil vse neizmerno trpljenje in gorje našega koroškega ljudstva in čuti sedaj bolj kakor kdosi drugi neizmerno bolelost, ko je od narodnega telesa odtrgana zibelka slovenske misli. »Mislim sem v prejšnjih časih«, pravi pisatelj, »da je potreba voditeljem naroda razsvetlosti, previdnosti, modrosti, ne otročjake kričavosti in napihnjene vrtoglavoosti. Danes si govorim z bridkostjo: Kaj naj modrost med nami, v narodu najhujših šarlatanov, najnevarnejših, ker najnesposobnejših harlekinov? Kdor je najgibnejši kričak, najprejdrzejši glumač: na prestol z njim, narodov voditelj naj bo!« — Posebno efektin so »Zapiski iz velikih dni«, ki slikajo pričakovanje in strah, čuvstva pisateljeva ob plebiscitnih dneh. »Kakšen bo

konec?« se vprašuje pisatelj, »amaga? Poraz? Svoboda ali še nadaljnje, še hujše suženstvo?« — Knjiga obsega 107 strani in se dobi v »Narodni knjižnici« v Ljubljani. Najnovejšo Meškovo delo toplo priporočamo našemu čitačskemu občinstvu.

pr Delovanje »Prabudec« v Ljubljani. V par letih svojega obstoja je to društvo se že dokaj resno udejstvovalo. Glavna zasluga »Prabudec« je pa, da navdukuje svoje člane za reševanje narodne slovenske umetnosti. V tem oziru je gotovo najagilnejši njen član prof. Albert Sič. Njemu se imamo zahvaliti za knjigo o narodnih nošah, za »birk«: »Narodne vezenine« in za »Narodne okraske na pirhih in kožuhih«. Nevenljive so njegove zasluge za zbiranje materiala, ki je raztresen po muzejih in po privatnih zbirkah ter po samotnih gorških vasiščah in posameznih kmetijskih hišah. — Nove zasluge si je priboril s tem, da je dosegel pri kr. zalogi šolskih knjig in učil, da je začel izdajati obsežno zbirko »Narodni okraske na oročju in pohištvo«, pri kateri misli, kakor čujemo, sodelovati tudi prof. Grebenc. Zaenkrat je izšel prvi del, ki vsebuje profesorja Siča okraske iz kmetijskih skrinj, postelj, zibelk in presle. Prvi del bo posebno všeč našim lesnim obrtnikom, zlasti mizarjem, katerim je dosedaj manjkalo vsak pripomoček, da bi svojo stroko izvrševali v narodnem duhu. Gotovo je, da brez te zbirke ne bo smela biti več nobena šolska in nobena izobraževalna knjižnica, pa tudi ne nobena olikana slovenska boljša hiša, zlasti pa ne noben boljši izobraževalni učilniški kabinet.

Učiteljski vestnik.

Novomeška podružnica Slomškove zveze ima v soboto, dne 7. aprila 1923 ob devetih svoje zborovanje (občni zbor) v poslopju stare gimnazije v Novem mestu. Pridite vsi, ki se zaradi volitve poročevalcev za šolsko vrstovo, ki se vrši istotam. Predsednik.

Dijaški vestnik.

d Podružnica SDZ v Mariboru ima dne 4. apr. ob pol 14. v telovadnici št. šolskih sester v Mariboru svoj redni občni zbor. Člani, pridite polnoštevilno! Ug. starešine prijazno vabljeno. Odbor.

d Občni zbor Kranjske Tržiške podružnice SDZ se vrši v torek, dne 3. aprila 1923 ob 11. dopoldne v Ljudskem domu v Kranju. Poleg običajnih točk obsega program tudi referat tov. predsednika: Bodoče delo. Tovariši! Razgovoriti se moramo o važnih zadevah kakor: prirejanje socialno političnih težav v poštinih, ustanovitev dramatičnega odseka i. dr.; zato je udeležba vseh članov neobhodno potrebna. Posebno povabimo tudi tov. srednješolce in gg. starešine. — Predsednik.

Orlovski vestnik.

Odborova seja »Slomškove zveze« bo v četrtek ob desetih v tajništvu, Florjanska ulica št. 7-II.

Fantovski večer šentjakobkega Orla se vrši danes ob osmih zvečer v prostorih Prosvete, sv. Florjana ul. 15. Udeležba za vse člane obvezna.

Polzvedovanja.

Otroška boa je bila zgubljena v stolni cerkvi. Pošteni najditelj naj jo odda v Dalmatinski ulici 7., II. nadst., desno, proti dobri nagradi.

Poslano.*

Odprto pismo ministru socialne politike v Belgradu.

Gospod minister, podpisani apelira na Vaš pravni čut, ter Vas prosi, da prisilite podrejeno Vam stanovanjsko oblast, da upošteva zakone in navedbe izdane od nadrejenega ji ministrstva. Svoj javni nastop utemeljuje s sledečimi dejstvi:

Pred približno tri in pol leti je vložil prvo prošnjo za stanovanje. Po tej prvi še par drugih, ali vedno brez uspeha. Pred 14 meseci je vložil novo prošnjo z navedbo stanovanja. Ali stanovanjski urad je dodelil to stanovanje g. dr. Hacinu, advokatu v Ljubljani. Dr. Hacinu je isti stanovanjski urad že preje nakazal stanovanje v isti hiši obstoječe iz dveh sob, kuhinje in pritliklin. Družina dr. Hacinu obstoja samo iz moža in žene, ter že vsled tega nima pravice do tako velikega stanovanja, še manj pa do dveh. Podpisani je državni uradnik, z družino petih oseb, stanuje v stanovanju svojega tasta. To stanovanje obstoječe samo iz sobe in kuhinje, brez dvodvoda in stranišča, ležeče v pritlikliju na dvorišču stare bajte, ležeče v najbolj razupitem delu mesta, je iz higijskega in stanovskega stališča neprimerno, ter škodljivo.

Z ozirom na krivično dodelitev stanovanja dr. Hacinu se je podpisani pritožil na stanovanjski senat, kateri je, upoštevajoč stanovanjske navedbe in tehtne razloge podpisane, razveljavil odlog stanovanjskega urada, in mu dodelil zaproseno stanovanje. Proti temu odloku je napravil g. dr. Hacin, in hišni gospodar g. Al. Lilleg, pritožbo na ministrstvo socialne politike. Vsa prednik g. dr. Žerjav temu prizivu ni ugodil, vendar pa je razveljavil odlog senata povsem neupravičeno ter dal stanovanjskemu uradu nalog da se navedeno stanovanje dodeli kakemu drugemu državnemu uradniku. S tem se je storila podpisane krivica, proti kateri je ta vložil takoj protest pri navedenemu ministrstvu. Na ta priziv je dobil od ministrstva odgovor, da se ono principijelno ne umešava v stanovanjske spore.

S tem pa podpisaneu storjena krivica ni poravnana.

Gospod minister, kakšna razmere vlada jo pri ljubljanskem stanovanjskem uradu jasno ilustrira sledeče dejstvo: g. dr. Hacin je zasedel omenjeno stanovanje proti odloku senata in ministrstva le z dovoljenjem hišnega gospodarja, ter se nahaja v njem še danes po preteku enega leta, ter je tako v posesti dveh stanovanj, obsegajočih šest sob, 2 kuhinji in drugih pritliklin. Podpisani je to naznanil stan. uradu, se pritožil pri kr.

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo, kolikor določa zakon.

namestniku g. ministru Ivan Hribarju, ter pri županu g. dr. Periču, ali povsem brezuspešno. Zato se obrača na Vas g. minister, da napravite konec razmeram, ki vladajo v stan. uradu in njegovem poslovanju. Z ozirom na povsem odkrit kršenje stanovanjskih navedb tako od strani g. dr. Hacinu, g. Al. Lillega in stan. urada, z ozirom na škodo, ki jo trpi podpisani in njegova družina na zdravju in imetju, pričakuje, da bode g. minister ukrenil potrebno, da se potrdi odlog senata, ter s tem podpisaneu dodeli zaproseno stanovanje ter s tem prizna pravico, zasigurana mu po zakonu; da se kaznuje uradniški stan. urada, ki je kljub informacijam in z vednostjo dejanskega stanja dodelil stanovanje g. dr. Hacinu; da se kaznuje g. Al. Lilleg kot hišni gospodar, s čigar privoljenjem se je g. dr. Hacin uselil; da se takoj deložira in kaznuje g. dr. Hacin, ki se je samolastno uselil in sedi še sedaj v stanovanju.

Podpisani je prepričan, da ima kot državni uradnik poleg dolžnosti tudi pravice, katere mora braniti v vsakem slučaju in proti vsakemu, ki mu jih skuša kratiti.

Ljubljana, dne 26. marca 1923.

Ing. Arh. Kregar Rado, profesor tehnične srednje šole v Ljubljani.

Poslano.*

Na naslov višjega drž. pravdnika v Ljubljani!

Koncem okt. pr. l. je bil aretiran moj oče, upravitelj hiralnice v Vojniku in sicer na povsem izmišljeno ovadbo Vojniškega zdravnika dr. Rud. Mikuža, hiralničnega pisarja Iv. Levčnika in še nekega okoliškega kmeta. Ovedil so ga, da je poneveril 93.000 kron, oz. da se je pri dobaviteljih zavoda okoriščeval. Na povelje drž. pravd. dr. Rusa, oz. sodnika Božiča je bil aretiran kljub telefoničnemu obvestilu Vojniškega stražnostarja, da je upravitelj znan kot poštenjak in da tudi sam ni ničesar ugotovil. Na moje posredovanje je dr. Rus odgovoril, češ da gre kot bivši stan. tovariš nismem pozdravljal! Obljubil pa je, da bo v slučaju, da je bil mistificiran, postopal proti ovaduhom po § 209 k. z. (hudodelstvo krivega ovaduhstva). Na posredovanje zdrav. odseka v Ljubljani je bil upravitelj po 24urnem zaporu zopet izpuščen. Sodna in vsled tega tudi discipl. preiskava se je vlekla cele tedne kljub ponovni zahtevi zdrav. odseka, da je pri upravitelstvu vse v redu in da naj se preiskava ukine in ovaduhe kaznuje. Po končan preiskavi je upravitelj zopet prevzel posele in vložil proti ovaduhom ovadbo na drž. pravd. v Celju, da naj se postopa proti njim v smislu § 209 k. z. Dr. Rus je dal vse »ad acta«, ne da bi bil zaslišal krivice in priče, ki bi bile dokazale, da so ovaduhni že cel mesec pred aretacijo javno govorili, da bodo upravitelja že odstranili. Dr. Mikuž je »Haftbefehl« sam dobil od sodnika, kakor se je dan pred aretacijo sam hvalil Ti dogodki so naravno vzbudili pri vseh poštenjaki hudo ogorčenje, tembolj, ker vsakdo ve, da so se ovaduhni hoteli s tem okoristiti. Tako postopanje oblasti ne more v javnosti vzbuditi zaupanja. Dr. Mikuž kot akademik bi seveda utrpel škodo, če bi zanj veljal tudi paragraf. Zakaj pa dr. Rus ni upošteval dejstva, da je aretirani upravitelj star 60 let in oženjen? Zakaj dr. Rus ni upošteval kaz. prav. reda, ki velja za vsakega? To so dejanja, ki zahtevajo zadoščenja. Višje drž. pravdnštvo naj napravi red!

Vojnik pri Celju, 26. marca 1923.

Josip Hribernik, pravnik.

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo, kolikor določa zakon.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Relativna vlaga v C	Nebo, vetrovi	Padačina v mm
25. 3. 21 h	742.2	7.4	3	jasno	—
26. 3. 7 h	743.0	3	1.4	jasno	—
26. 3. 14 h	742.3	12.9	2.6	jasno sever	—

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnje so kakor usnena!

Najbolje varstvo proti vlagi i mrazu!

SPREJMEMO TAKOJ

GATRISTA

k polnojarmeniku. — Parna žaga »ZORA«, ČRNOMELJ.

Kot učenko v trgovino mešanega blaga želim oddati nad 15letno bčenko, ki je dovršila mešanske šole, z vso oskrbo v hiši. Helena MLINERIC, Fejajava, p. Velenje. 1640

Kot učenka v kato trgovino želi vstopiti 16letna DEKLICA z dežele — sirota brez staršev, kjer bi imela oskrbo v hiši. — Cenjene ponudbe pod: Pridna in poštna št. 1650.

Prodaj konja

tri leta starega. Poizve se: St. Vid nad Ljubljano, hišna št. 36 ali ANTON RELEC, nasproti cerkve. 1720

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarj.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.

KLEPARJI:Remigor & Smerkol, Florijanska ul. 13
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kollarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 28

Korn T., Poljanska cesta šte. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA:pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarne stroje popravljajo in prenavljajo
Ladovik Baraga, Šelenburgova ulica 6/1.**PARNA PEKARNA:**

Sam Schreyer nasled. Jakob KAVČIČ, Gradišče šte. 5.

DRUŽABNIKI

z VEČJIM KAPITALOM za večjo družbo z o. z. špecerijske stroke na debelo na Gorenjskem

se iščejo.

Ponudbe pod »ENGROS« do 31. marca na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica šte. 5. 1688

Kot DRUŽABNIK

Velim VSTOPITI k dobro vpeljani, solidni vinski trgovini s potrebnim kapitalom in večletno kletarsko in trgovsko prakso. — Ponudbe pod »KLETAR« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica šte. 5. 1687

2 hrastovi spalnici

zamenjam za hrastove ali smrekove deske. — FRANC GOLJAR, mizarški mojster, Dravlje 103.

Restaurater

izkušen strokovnjak se išče za vodenje event. tudi kot kompanjon fine restavracije v slovitem termalnem kopališču, združenim s sanatorijem, katero se bode vodilo celoletno. — Ponudbe do 10. aprila na dr. KONST. KONVALINKA, posestnika radioakt. therm. kopališča i sanatorija, kopališče Toplice, pri Novem mestu (Slov.)

D * O * Š * I * O

Najmodernejša angleško in češko sukno, raznovrstne obleke, površniki in raglani. — Mornarske in športne obleke za dečke. — Obleke po meri se izvršujejo po : najnovijem kroju in fazoni v lastnem salonu, :

Sv. Petra cesta šte. 20.

LOŽAR & BIZJAK**Prostore za trgovino in stanovanje**

IŠČEM V NAJEM v prometnem kraju Slovenije, v mestu ali na deželi. — Cenjene ponudbe prosim na upravnistvo lista pod

»Promet 1710«.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki

naznanja, da je svoje poslovne prostore

premestila v svojo lastno hišo
v Škofji Loki, Glavni trg št. 33.

Hranilne vloge na knjižice obrestuje po

5% p. a.

Rentni in invalidni davek plačuje iz lastnega. Vezane večje hranilne vloge obrestuje tudi višje, po dogovoru. Sprejema tudi vloge na tekoči račun. Dovoljuje kredite in izvršuje vse denarne transakcije pod jako ugodnimi pogoji.

Ivan Zakotnik

Telefon št. 379. mestni tesarski mojster Ljubljana, Dunajska cesta 46. Telefon št. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopa ce. ledenice, paviljon, verande, lesene ograde it.

Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov. Parna žaga. Tovarna furnirja.

Izdala konzorcij »Slovenec«.

Odgovorni urednik: Mihael Moškero v Ljubljani

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani

Pri ŠUMSKI UPRAVI na Bledu oddajo v zakup versko zakladno

lovišče na Mežakliji

in sicer vzhodni del za dobo petih let, to je od 1. aprila 1923 do 31. marca 1928. — Pismene pravilno (3 Din) kolikovanje, s takso 20 Din in z 10 odstotnim vadijem opremljene ponudbe je vložiti v zapečatenem ovoju pri imenov. upravi in sicer najpozneje do 29. marca 1923 opoldne. — Tozadevni zakupni pogoji so na vpogled pri Direkciji šum v Ljubljani, Križarke in pri Šumski upravi na Bledu med uradnimi urami. 1732

STARA, DOBRO VPELJANA GOSTILNA

(v Sloveniji), na krasnem prostoru, z lepim vrtom, ob glavni cesti in pri postajališču, se TAKOJ ODVA V NAJEM. Svoječasno je bila poleg gostilne velika vinska trgovina, ki bi se lahko takoj na novo otvorila. Kleti prvovrstne, večja količina prava vina in dobro ovinijenih sodov. Potreben kapital pol mil. kron. Cenjene ponudbe na upravnistvo »Slovenec« pod šifro: »UGODNO 1627«.

Ravnokar došlo:

pomladanske**novosti**A. ŠINKOVIC naslednik R. SOSS
Ljubljana Mestni trg 19.**!!! AUTO !!!**BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNIJE

Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.

RIBE ZA VELIKO NOČ.

IVANA FLORJANČIČ, Ljubljana, Vodnikov trg, ima na razpolago za praznike ščuke in karpe. Prodaja na drobno se prične v četrtek dne 29. t. m. Naročila izven Ljubljane se vedno promptno izvršujejo. Cena 25 dinarjev kilogram. 1676

Otroške obleke

za dečke in deklice, damske bluze, predpasnike ter razno perilo za gospode in dame nudi v veliki izbiri po znižanih cenah tvrdka:

F. in L. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29.

NAPRODAJ IMAM**usniate biče**

najboljše kakovosti trgovina LÖSCHNIGG v Rogoški Slatini.

Kupim gnoj,

dam tudi seno za istega.

Ponudbe: Ljubljana, poštni predal 77.

V najem iščem

za več let MALO POSESTVO ali dober MLIN. Tudi kovačijo v dobrem kraju vzajem v najem. Kup pozneje ni izključen. — Ponudbe s ceno na naslov: FRANZ MLAKAR, Schmied in Kuhnach bei Lahr (Baden), Deutschland. 1668

DOBRO SENO

PRODA MESAR NA SV. PETRA CESTI 79. 1677

NOGAVICE, ROKAVICE

na večji izbiri pri tvrdki

A. & E. Skaberné Ljubljana Mestni trg 10

Z »Oreal Hené«

barvam sive lase v vseh barvah — (tudi modnih). — Izdelujem vsa LASNA DELA. — M. PODKRAJSEK, Ljubljana, Sv. Petra cesta. 1206

Premog, cement in strešna opeka

stalno v zalogi pri

H. PETRIČ, Ljubljana Dunajska cesta 33. Telefon 366. Skladišče »Balkan«.

„DIAMALT“

Pozor peki! »Diamalt«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlau, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUŽANEC, Zagreb. Skladišče Strossmajerova 10. Varnost se ponaredb v prahu ali tekočini!

Ford
THE UNIVERSAL CAR

Veliko zalogo
vseh posameznih delov in pribora nudita

Barešić & Sabec
lastnika tvrdke KAREL CAMERNIK & CO.
Ljubljana
Dunajska cesta št. 9-12.

Zastopstvo in zaloga motornih koles:
Wanderer, Indian in Austro-Motorette.
V. igalne sveče: Champion.

Oprema:
Električno svetlo, stader in trobilo. Razstavna in nadomestna platišča. Streha s stira: skimi dli in vetrobran. Kompl. orig. FORD-oročje teža je **750 kg**

Cena kompl. voza postavno Ljubljana
ca. Din 63.500.—

Dobavno tako!

Dražba zemljišča.

Na prošnjo lastnice g. Helene Bauderk iz Ljubljane se bo prodajala na prostovoljni sodni dražbi dne 5. aprila 1923 ob 3. uri popoldne na licu mesta ob Martinovi cesti (za tovarno za klej), parcela št. 268, njiva d. o. Petersko predmestje I. del, pripravna radi lege ob cesti v bližini železnice sosebno za industrijska podjetja kakor tudi za kopanje peska. — Izklicna cena 150.000 Din; vadij 10 odstotkov. — Dražbeni pogoji so na vpogled v pisarni notarja Aleksandra Hudovernika v Ljubljani.

Prvovrsten laneni firnež

svitlorumen in svitlorjav zjamčeno čist v sodih in ročkah,

terpentinsko olje, dekalin

in laneno olje nudimo po najnižjih dnevni cenah.

Hrovat & Komp., Ljubljana

Telefon interurb. 301. Brzjavke: Hrovatport

UGODNA PRILIKA!

Slavnemu občinstvu in cenjenim svojim odjemalcem vljudno naznanjam, da se vrši vsled preselitve trgovine

RAZPRODAJA

vsega manufakturnega blaga po znatno znižanih cenah.

Anton Schuster
Štritarjeva ulica 7.**Ako še niste, pošljite naročnino!**